

Hörmətli professor Fərrux Abbas oğlu Rüstəmov!

Sizin - pedaqogika üzrə elmlər doktoru, Əməkdar elm xadimi, Beynəlxalq Pedaqoji Akademiyasının həqiqi üzvü, Pedaqoji ve Sosial Elmlər Akademiyasının akademiki, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İbtidai təhsil fakültəsinin dekanı və respublikamızın tanınmış ziyalısının 60 yaşı tamam olur. 60 illik ömrün işığında biri-birinin ardınca töbü keçərək tarixə qovuşan bu illərin hər biri nə qədər çətinliklər yaşatsa da, onlar ömrünün yaddaqalan anları kimi sizə doğma və ozizdir. Həm müəllim, həm də alim kimi qazandıqlarınız bu gününüzə ən qiymətli bir töhfədir. Onları xatırlamaqla unutduqlarınızı tapacaqsınız və bundan məmənnun qalacaqsınız. Bu məktubumda da həmin hadisələrin bəziləri ilə sizə baş-باşa qoymaq istədim.

Sövkət ananın arzuları

1961-ci ilin qışında (01 yanvarda) Qədim Göyçənin Cil kəndində dünyaya göz açmağınız Rüstəmovlar ailəsinə böyük sevinc bəxş etdi. Kənd hayatının özünəməxsus çətinlikləri, maddi sıxlıtlar olmasına baxmayaq valideyn sevgisi ilə böyükürdündür. Lakin atanızın vaxtsız vəfatı bu çətinlikləri bir az da artırıdı. Əmininizin yaxın köməyi ilənizde vəziyyətin nisbətən yaxşılaşmasına səbəb olسا da, bu kömək ata niskilinə üstün gölə bilmədi. Ailenin yükü Sövkət ananın, bir də evin birinci övladı kimi sizin - balaca Fərruxun çıyıləri üzərinə düşdü. Sövkət ana övladlarını hamdan yaxşı, qayğısız böyütmək, atasızlığı onlara hiss etdirməmək üçün var qüvvəsini sərf edirdi. Heyat yoldaşının eməniyi olan dörd oğul övladının sağlam böyümesinə çalışır, onların təhsilli olmasını, inkişaf etməsini arzulayırdı.

Ümid çırraqdır

Təhsil cəmiyyətinə on zəruri atributlarının biridir. Her zaman insanın formallaşması, inkişaf etmesi üçün təhsil amilinə istinad olunub. İnsanların özürlərinin ümidi təhsilə bağlayıblar. Gələcəklərinə gedən yolu işğal etmərək, onu daha da aydınlaşdırmaq üçün təhsilin qüdsiyəti olan ziyanından bir çəraq kimi istifadə ediblər. Ona ümid yeri kimi baxıblar. Siz də həle Cil kənd orta məktəbində oxuduğunuz müddətə bu mütəddəs ümid çırraqına yeganə imkan kimi baxımızı. Məktəbə gedəndən də, məktəbdən qaydırıb ev tasarrufatında aileyə kömək edəndən də kitab oxumadandan, öyrənməkdən usanmamışımız. Ona yeganə ümid çırraq kimi baxımızı. Hətta oxumaqda sinif yoldaşlarımıza, dostlara dəstək də olmusunuz.

Tələbəlik illərinin sınaqları

...Müəllimlər müqəddəs bir işə möşgül olurlar. Onlar düşündürklərini, bildiklərini öz şagirdlərinə öyrədirirlər. Həm də seliqəli-sahmanlı geyimləri ilə fərqlənlərlər. Maraqlı səhəbətləri ilə diqqəti cəlb edirlər. Bəlkə, onlar bu bildiklərini şəhərlər bir aləmdən alb götürür, şagirdlərə bəxş edirlər... Hələ ləp aşağı sınıflarla sizi düstündürən bər qorıba ritorikalardan yuxarı sınıflara qalxdıqə aydınlaşdır. Müəllimlər eməyinə mahiyyətində olan çətinlikləri, lakin çətin olduğunu qədər de xeyirxahlığı duymağa başladılar. Elə bu arzu, missiya da siz 1978-ci ilde V.I.Lenin adına Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti) İbtidai təhsilin pedaqojiçı və metodikası fakültəsinə getirdi. Burada təhsil aldığından ilərde (1978-1982) tələbəlik illərinin maddi çətinliklərini, ağırılığı yaşadılar. Lakin bütün bunlar siz qorxutmadı, əksinə, daha da fəal olmağa səvq etdi. İctimaiyyətçi, həm də yaradıcı, tədqiqatçı tələbə oldular. Fakultə Əlaçılardı Şurasının, eləcə də Tələbə Elmi Cəmiyyətinin sədri kimi məsuliyətli vezifələrə səhər həvalə olundu. Respublika məqyaslı müxtəlif tədbirlərde iştirak edərək döş nişanları, diplomlar aldılar. O dövrün ən yüksək təqaüdünə - Lenin təqaüdünə layiq görüldü.

Pedaqoji fikir tarixinin yeni sohifələri

Elə sizin tədqiqatçılığınız da bu illərdən başladı. “Gənc müəllim”, “Azərbaycan gəncləri”, “Azərbaycan pioneri” qızətlərinə də çıxışlar etməye başladınız.

1982-ci ilde institutu bitirən kimi təyinatını Quba rayonunun Rəngidər kənd səkkizlilik məktəbinə verdilər. Siz orada müəllim, sonra məktəb direktoru işlədiniz. O dövrə Quba rayon “Şəfəq” qızətinin müxbiri kimi de fəaliyyət göstərdiniz. Məktəbə işlədiyiniz illərdə həm müəllim, həm də təhsil idarəcisi kimi təcrübə topladınız.

Siz dərs deyəndə də, məktəb direktoru olanda da həmişə elmi yaradıcılığa həvəs göstərir, müşahidələr esasında ümumiləşdirmələr apararaq mətbuatda çıxışlar edirdiniz. Elmi-pedaqoji tədqiqatlar aparmaq barədə düşünürdünüz.

Fərrux RÜSTƏMOV - 60

pedaqoji ictimaiyyətə pedaqogika nəzəriyəcisi kimi tanıtmışdır.

Hazırda ali məktəblerimizdə sizin “Pedaqogika. Yeni kurs” (2002, 2007, 2010), “Ali məktəb pedaqogikası” (2007) dörsliklərinizdə istifadə olunmaqdadır. Onlara müasir pedaqogikanın nümunələri kimi istinad edilir. Çünkü bu kitabların hər birində müasir məktəbdə gedən deyişikliklərin xüsusiyyətləri, şagird, tələbə və müəllimlərin fəaliyyətləri, təhsilin məzmun və texnologiyalarında, qiyamətlərində sistemində onun yeniliklər öz eksini tapmışdır. Onlar siz müasir ruhlu pedaqogikanın müəllifi kimi tanıtmaqdardır.

Xarici ölkələrdə nəşr olunan əsərlərin müəllifi

Sizin milli zəmində yazılan və azərbaycanlı məfkurəsinə zenginləşdirən bütün əsərlərimiz Azərbaycan pedaqoji elminə böyük töhfədir. Onlar tekce Bakıda deyil, Moskva, Səmərqənd, Çeboxsarı, Tehran, Təbriz, İstanbul, Astana, Sankt-Peterburq və Tiflis şəhərlərinin nüfuzlu jurnallarında və elmi məcmüələrində Azərbaycan, rus, türk, özbek dillerində çap edilmişdir. Hüseyn Əhmədova birgə yazdığını “Müasir dövrədə Azərbaycanda təhsilin inkişafının əsas istiqamətləri” əsərini nəşr etmişdir. İlk pedaqoq alımsınız ki, “Pedaqoji (təlim və tərbiya) tarixi Şərqdə” (Tehran, “Xorsidafərin” nəşriyyatı, 2010, 377 s.) adlı kitabınız İran İslam Respublikasında çap olunmuşdur.

Bibliografiyalar, salnamələr müəllifi

Hörmətli Fərrux müəllim, sizin yaradıcılığınızda pedaqoji elminin cəfəkes hesab etdiyiniz nümayəndələrinə böyük bir ehtiramın olduğu aydın görünür. Siz bu münasibəti tərtib etdiyiniz bibliografiyalarda, yazmış olduğunuz biografik xarakterləri salnamələrdə aydın ifadə etmişiniz. Bu gün akad. Hüseyn Əhmədovun, prof. Yehya Kərimovun, Yan Amos Komenşkinin əsərlərini tərtib etdiyiniz kitablardan, həmçinin akad. Hüseyn Əhmədov, prof. Əmrulla Pasayev, dos. Əyyub Tağıyev, dos. Tapdıq Məmmədov və başqlarları haqqında məlumatları onlar haqqında yazmış monoqrafiyalarla hazırlanıb.

Müasir ruhlu pedaqogikanın müəllifi

Hörmətli Fərrux müəllim, siz tarixe, tərixi hadisələrə yələmiz bir tarixçi kimi deyil, həm də müasir dünyanın gözü ilə baxırsınız. Yeniliklər, pedaqoji innovasiyalara faal və yaradıcı münasibət bəsləyirsiniz. Təhsil islahatının ilk illərindəki müzakirələri və orada etdiyiniz konceptual çıxışları yaxşı xatırlayıram. O vaxt yeni kurikulumların hazırlanmasına başlayarken ümumi pedaqoji principlər məzəsizliklərə əsasında müyyənəşdirildilər. Sonraları ali təhsil sistəmində ilk kurikulum nümunəsi - “Pedaqogika fənn kurikulumu” sizin elmi rəhbərliyiniz və təşkilatçılığınızla yazıldı.

Siz pedaqoji elmə tərbiye nəzəriyyəsinə dair yazılarınızda gəlmisiniz. Və bətəv elmi yaradıcılığınızda pedaqoji nəzəriyyəsi ilə məşhullüğünüzü adıclar olaraq bu gün də davam etdirirsiniz. 40 ilə yaxın yaradıcılığın dövründə bir müəllim kimi ali məktəb auditoriyalarında pedaqoji fikir tarixinə dair ciddi aşradırmaşınan neticisi kimi meydana çıxan irihecmi əsərlərlə rastlaşırıq: “Şərqdə pedaqogika tarixi”(2002), “Qərbdə pedaqogika tarixi”(2003), “Yeni dövrün pedaqogika tarixi”(2004), “Ən yeni dövrün pedaqogika tarixi”(2005). Biri-birinin ardınca nəşr olunan bu əsərlərdə dünyanın pedaqoji fikir yüküntüni daşıyan insanların portretlərini, onların yaşadığı dövrün xüsusiyyətlərini, eyni zamanda pedaqoji düşüncələri əlaqələndirən təhsil nəzəriyyələri və cərayanları səciyyələndirmişiniz. Həmçinin tarixi-pedaqoji ornamentlərin müasir zamanla bağlılığını açıqlamışınız. Onlar bu gün sadəcə öyrənilməklə qalmır, həm də müasir pedaqoji düşüncəyə təsir etməklə onu qidalandırırmış.

Siz dünən pedaqoji incilərinə əhatə edən əsərlərinizdən əsasında fundamental xarakterli “Pedaqogika tarixi”(2006, 2011) dörsliyinizi yazmışınız. Bu kitab nəşr olunarken mütəxəssislər zəngin tematikasına və əhatəli məzmununa görə onu sizin yaradıcılığınızın şah əsəri kimi qiymətləndirmişlər. Akad. Hüseyn Əhmədov belə bir əsərin yazılışını igitlik hesab etmişdir. Prof. Əjdər Ağayev isə bu əsəre görə sizə mükəmməl pedaqogiya tarixiçi adlandıran klassik pedaqoqlara sadıqlığını, müasirlik düşüncəsi ilə onları inkişaf etdirdiyinizi və sanballı bir elmi mövqə sərgilediyinizi xüsusi olaraq deyərləndirmişdir.

Azərbaycanın zəngin milli məktəb və

Sizin elmi fəaliyyətiniz bir istiqaməti ni də elmi kadr hazırlığı təşkil edir. Bu vaxt qədər 3 elmlər, 21 pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoruna elmi dərəcə almış üç oppontent etmişiniz. Müəddafə edərək alımlı dərəcəsi alan 20 doktorant elmi rəhbəri olmuşsunuz. Müxtəlif dövrlərdə Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında AAK-in Dissertasiya Şuralarında sedr müavini, üzv fealiyyət göstərmişsiniz. Sədrlilik etdiyiniz Dissertasiya Şuralarının iclaslarında 18 elmlər doktoru, 146 fəlsəfə doktoru dissertasiya müəddafə etmişdir.

Mükafatlar, təltiflər

Sizin böyük yaradıcılıq fealiyyətiniz həmişə təltiflərlə qarışdırır. Azərbaycan Jurnalılistlər Birliyinin üzvü, akademik Mehdi Mehdiyev, “Gənc alımlar” və “Qızıl qələm” mükafatları laureatları olmuşsunuz. “Avropa Nəşr Mətbəvi” komissiyasının qərarı ilə “Ən yaxşı vətənpərvər tədqiqatçı alım” qızıl medali (2009), “Azərbaycan Respublikasının qabaqcıl təhsil işçisi” (2010) dəş nişanı ilə təltif edilmişsiniz. “Vektor” Beynəlxalq Elmi Mərkəzi Mükafat Komissiyasının qərarı ilə “XXI əsr Azərbaycan ziyalıları”, ADPU-da “İlin müəllimi” (2007), “İlin alimi” (2011, 2013, 2015) müsabiqələrinin qalibi olmuşuz. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2006-ci ilde “Tərəqqi medalı”na, 2012-ci ilde isə “Əməkdar elm xadimi” fəxri adına laylıq görülmüşüm.

Hörmətli Fərrux Abbas oğlu Rüstəmov!

Bu gün bir pedaqoq, müəllim, təhsil təşkilatçısı olaraq sizin ən böyük mükafatınız hem də tələbələrinizin, həmkarlarının, təhsilde tərəfdəsən olaraq valideynlərin, vətəndaşlıq missiyasını həyata keçirən pedaqoji ictimaiyyətin her bir üzvünün hörmət və məhəbbətindədir. Qoy bu hörmət və məhəbbət dəli mövqət və təltiflər həmişə sizinlə olsun! 60 illik bir alim ömrünün ugurları kimi sizə sevinc bəxş etsin!

60 illik yubileyiniz mübarək!

Hörmətə,

Ənvər ABBASOV,
Təhsil İnstitutunun direktor müavini,
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, Əməkdar müəllim